

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Thököly-
uteza 1. szám Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyed évre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Thököly-
uteza 1. sz. alatt a könyvnyomdában.
Ide intézendők a kiadóhivatalt
illető előfizetés, hirdetésny,
nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petisor tér-
fogata 15 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor 50 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

A Három Rózsa.

Nagyon ismeretes e név közönségünk előtt még a régi jó világból. S a mily sok bajt idézett elő a gentry-világban, ép oly sok fejtörést okoz az utóbbi időben városunknak.

Egy-két év óta lapunk hasábjain igen sokat foglalkoztunk ez ódon ócska épülettel, s ez ideig annak jövő sorsa nem tudott dülöngélni. Most azonban már véglegesen döntött városunk képviselőtestülete, hogy mi történjék e tisztaság és gyászos korú épülettel, mert míg volt a magyar középosztálynak vármegyénkben, különösen a rima- és balog-völgyön mit aprítani a tejbe, s míg a Jano cigány birt muzsikálni, addig a Három Rózsa minden kényelmetlensége mellett is megfelelt a követelményeknek. Hetekig szólt a muzsika akárhányszor egyfolytában, tehát a mulatozóknak csak egy helyiség kellett, nem pedig kényelmes vendégszobák, s a mulatozók a közegészségügygel és tisztasággal nem törődtek, csak a tivornyával.

Abban az időben, még az utazói intézmény és kereskedelmi szellem nem volt nálunk kifejlődve, tehát modern szállodára szükség nem volt. A jó vidékiek bejöttek a vásárra, eladták a mi-jök volt, s addig, míg árát a Rózsán el nem puffentették, le sem feküdtek, sem haza nem mentek.

A közép osztály szomorú pusztulásával a Három Rózsa csillaga is letűnt. Ma egészen más közönség látogatná a Rózsát, ha ottan helyet kapna, de sajnos, évek óta ez nem sikerült.

Az utazó közönség ma a rendes látogatója a vendéglőknek, az pedig békességet és kényelmet szeret, a mit ottan föl nem talált. De még városunk intelligensebb eleme is kerülte a Rózsát, mert oda az utóbbi években olyan elem fészkelte be magát, a mely nem tűri egy helyiségben maga mellett a békés és intelligens embert. Az intelligens ember tehát csak a szepárában talált helyet, a hol azonban drágán kellett fizetni mindent.

Ily körülmények között a nagy bér mellett a bérlő nem tudt boldogulni és által adta a szálloda kulcsait a városnak.

TÁRCZA.

A teremtés napjai.

Irta: HORVÁTH ZOLTÁN.

(3)

II. Az első nap művel.

„És mondá Isten: Legyen világosság. És lőn világosság. És látá Isten a világosságot, hogy jó, és elválasztá a világosságot a sötétiségtől és nevezé a világosságot napnak és a sötétiséget éjnek; és lőn este és reggel, egy nap.”

Ebből az elbeszélésből kitűnik, hogy miért nem is lehet itt szó olyan napról, a melyet a földnek tengelye körül fordulása határol és miért kell itt bizonytalan korszakot értenünk? Rág észrevette azt már sz. Ágoston, hogy csak a negyedik napon lépnek fel azok a világítók az ég erősségén, a melyek jelzik az időket, napokat és esztendőket s így a mózesi teremtéstörténet első három napján lehetetlen olyan napokról beszélni, mint a mi napjaink.

Világosság és sötétség mégis váltakozik, hiszen éppen ennek a teremtése történik legelőször. Ez a kérdés hát nem is vág a geológiába, hanem a fizikának abba a részébe, a mely a fény és árny ismereteit tárgyalja, a fénytanba, az optikába.

Mi lehet az a világosság, a mi első sugárait az őshomályba lövelli? Mert a nap fényéről itt még szó sem lehet! És ez így megfelel a Kant-Laplace elméletnek is, mert előbb kell a bolygóknak elszakadni a naprendszer nagy ködtömegéből, előbb a földnek, utána a belsőbb bolygóknak s folytonos sűrűsödő összehúzódás után jó létre a centrumban a nap. A kisebb tömegű bolygó, a föld életének előhaladottabb stádiumába jut addig, alkalmas lesz az élőlények: állatok, növények megjelenésére.

Még ezelőtt 5—6 évvel a bérlő szép vágyonnal retirált, az ezt követő pedig már nem birta a nagy bérösszeget. — Tenni kellett tehát valamit a városnak, hogy e szállodat a kor igényeinek megfelelőleg oly karba helyezze, hogy azt a nagy közönség felkereshesse.

A folyó hó 10 én tartott képviselőtestületi közgyűlés véglegesen döntött a város ez épületének sorsa felett, s elhatározta, hogy azt a viszonyoknak megfelelőleg, a város anyagi erejéhez mérten, átépíteti. — Mi ugyan jobban szeretjük volna, ha a Rózsa sorsa másképen dőlt volna el, de hát mivel nem ismerjük eléggé a város pénzügyi viszonyait, abba belé nyugszunk és sürgetjük a képviselőtestületi határozat végrehajtását.

Megütközéssel értesülünk azonban arról, hogy a tanács olyan tervet terjesztett elő, mely szerint a diszteremben a színészek helyet ne kapjanak, mert az igen diszes lesz és nagy kíméletet fog igényelni. Helyes és bölcs eszme ez, mert egyszer már lesz egy szép termünk, a mire igen nagy szükség van. De kérjük, hogy hát akkor hol fogjuk a színészetet élvezni?

Külön színházi épületet vagy helyiséget a mostani viszonyok között nem lehet városunkban találni, tehát ennek ebből a célból, meg kényelmi szempontból is ez épületben kell lenni.

Ajánljuk tehát e fontos kérdést a képviselőtestület becses figyelmébe, s megint nagy hiba lenne, ha erről a képviselőtestület megfedkezne és mellőzné.

Városi közgyűlés.

Rimaszombat város képviselőtestülete f. hó 11-én dr. Kovács László polgármester elnöklésével közgyűlést tartott, melyen a tisztviselőkön kívül jelen voltak: *Abonyi Pál, Baksay József, Boczkó Dániel, dr. Baksay Dezső, Barányi Gusztáv, Bodor István, Csapó János* itj., *Ethey Frigyes, Engel Adolf, Gyürky Pál, Grosinger Miksa, Jaczkó Pál, dr. Kármán Aladár, dr. Löcherer Tamás, id. Rábelly Miklós, Rónay Gyula, Süteő István, Soós Ferencz, Singer S. Leo, Szabó József k., Somolnok Antal, Szabó István, Tomay Alajos, Tóth Béla, Törköly József, Varga Lajos, dr. Zehery István és Zachar Gusztáv.*

Első tárgy volt a dögtér és gyepmesterségre vonatkozó szabályrendelet, melyet a földművelési miniszter

Az újabb fizika tanítása a fényről szépen összeillik evvel a világosságnak a mostani földi fő fényforrás: a sugárzó nap előtt történő teremtésével. A régebbi fizika folyadék-fluidum elméleti helyébe az új fizika az egész vonalon: hangra, hőre, fényre, delekre, villamosságra a rezgő, hullámzó mozgásnak, a részecskék, a láthatatlan molekulák és atomok titokteljes vibrációjának elméletét alkalmazza, s ez az elmélet, a mely szerint a tünemények szépen megmagyarázhatók, föltételezi még a láthatatlan lebnak (aethernek) létezését, a mely az egész világmindenséget betölti és a testek részecskéi, atomjai közé is benyomul, azokat is körülveszi. A fény tehát az új fizika szerint ennek a lebnak vagy aethernek végtelen gyorsaságú rezgése, olyan gyors, hogy egy másodperc alatt 400—800 billió vibrálást kell az aethernek végeznie, hogy szemünkben a fény érzetét fölkelthesse s a sugártérésből, fényszóródásból még azt is kihozza az aetherrezgési elmélet, hogy 400 billió rezgésnél vörös fény támad, fokozatosan tovább a szivárvány következő színei, végül 800 billió felé az ibolyaszín, azontul pedig chemiai hatások és Röntgen sugarak, míg 400 billió rezgésen alul hő keletkezik izzás, fény nélkül. Az egész 400—800 billiónyi rezgés szivárványszínű fényei gyors változatokban fehér fény érzetét keltik a szemben.

E szerint az elmélet szerint, a melyet az új fizika minden bizonyításra alkalmasnak talál, a fénynek, a világosságnak előfeltétele a világot betöltő finom aether, a mely még a levegő atomjai közé is benyomul. Aether nélkül tehát nincs fénye a napnak sem. Így tehát mikor világosság teremtéséről van szó, helyes dolog a napsugarak előtt a világosság alapjáról, a vibráló finom aetherrel beszélni, a melynek 400—800 billiónyi rezgése adhatja a világosságot.

Elfogadható magyarázat tehát Mózes szavaihoz: „Mondá Isten: Legyen világosság!” azt a gondolatot

nem hagyott jóvá, mert országosan fog rendeztetni a kérdés. Ezzel kapcsolatban az alispán rendelkezése az ideiglenes rendezésre vonatkozólag tudomásul vétetett és az intézkedés keresztülvitelével a tanács megbízott. Az alispán ugyanis dr. Zehery István vármegyei orvos és Palm Nándor főállatorvos véleménye alapján a közegészségi szempontból veszedelmes dögtér körülszűrését, a városi orvos és állatorvos által való szigorú ellenőrzést, s az ürülék műtrágyának való feldolgozását rendeli el.

A Koháry-uteza kiszélesítésére vonatkozó közgyűlési határozatot az alispán a dr. Cziner Miksa felelősségének elutasításával jóváhagyta.

A földhitelintézetnél levő kölcsön convertálását névszerinti szavazattal egyhangulag elfogadta a közgyűlés s a régi kölcsönből még fennálló 103 ezer korona 30 félév helyett 100 félév alatt fog letörleszteni.

A számvizsgáló bizottság jelentése alapján az iskolai alapvagygon, a városi nyugdíjintézmény, a „Gizella” kisdudó és a szegények intézete 1906. évre vonatkozó számadása jóváhagyott, s a felmentvényt a közgyűlés a számvevőnek és pénztárnoknak megadja.

A városi gyámpénztár múlt évi számadása szintén jóváhagyott.

A kaszinó épület földszintjén levő volt Schvarcz Pál-féle üzlet és lakás bérletére Dick Áron adott be legkedvezőbb ajánlatot, mely 1420 koronáról szól, s így a helyiségeket a város neki adja bérletbe. Az ajánlat mellett Grosinger Miksa szolt pártolón.

A városi helypénz után kivetett járadékadó visszatérítése iránt a közigazgatási bíróság elutasító végzésével szemben az újra felvételt határozta el a közgyűlés, s ezzel a tanácsot megbizta.

Jellinek Bertalan és Braun Gyula a Három Rózsa bérlői kérvényére szépészeti bizottság és a tanács javaslata alapján a közgyűlés elhatározta, hogy a Rózsát 50000 koronáért átalakítják s a bérlők 5%-ot fizetnek az összeg után. Az átalakítás esetén a bérletet a jelenlegi bérlőkkel a lejáratától számított újabb hat évre megköti a város. — Dr. Baksay Dezső azt ajánlja, hogy foglalkozzék a város azzal az eszmével, hogy a szálloda kihelyeztesék a Tompa-térre, s a Három Rózsa épülete alakíttassék át városházává. A állandó színház kérdésének megoldását is elodázhatatlannak tartja. A polgármester azonban felvilágosította a felszólalót és a közgyűlést, hogy ez időszert ez kivihetetlen, Süteő István elfogadta a tanács javaslatát annyival inkább, mert ki van kötve a szerződésben, hogy az építés idejére a bérlőknek kárpótlás nem jár.

Az esküdtképes egyének összeírására a közgyűlés Jaczkó Pál és Somolnok Antal bizottsági tagokat kérte fel.

A „Méhés”-pusztai téglatelepen bedőlt kémcenzéjének újra építését a közgyűlés kimondotta és Süteő István felszólalására a tanácsot felhatalmazta a közgyűlés, hogy a téglagyártás modernizálása érdekében tegyen lépéseket.

fűzni, hogy itt Mózes a világosság alapjáról akart szólni.

De hát az aether maga még csakugyan nem világosság és így a nehézség részben fönáll, mert itt határozottan világosságról és sötétségről van szó.

Erre sem lehetetlen megfelelni, ha a Kant-Laplace elméletre, meg a fizikai tüneményekre gondolunk és egy kissé belemerülünk abba a kérdésbe: mi is történhetett hátt akkor? eredhetett-e valódi világosság, a mely nem a napból származott?

A világosságnak igen sok forrása van. Egyik forrása lehetett épen maga a föld, a mely az atomok folytonos összehúzódása és a szakadatlan forgás és keringés folytán fizikai okokból fölmelegedett s a fokozódó melegség következtében gáznemű anyagai lángra lobbantak s tüzes felhők környezték alakját, a melyekből lassanként lecsapódtak a szilárd kérget alkotó anyagok. Ekkor még nem volt élet a földön, tehát nyugodtan éghetett, lángolhatott egész tömege s így ugyan elvált a világosság a sötétségtől. Ez a lángoló föld nagyon megegyezik a plutonisták elméletével, a kik a földben most is belső izzó tüzes anyagot tételeznek föl, e szerint kérge fokozatos lehűléssel keletkezett, a mire sok idő kellett s ezt a sok időt szívesen megadjuk százezer vagy millió évekkel is mérve ha tetszik. Mózes első napja nem áll a tudomány következtetéseiének útjában.

Hogy a föld előbb világított, mint a nap, az nem okozhat semmi nehézséget, mert a föld sokkal kisebb, mint a nap; tömege tehát sokkal előbb juthatott izzó állapotba. A hold meg, a mely kisebb a földnél még, előbb ment át az élet folyamatain, úgy hogy az ma elfogadott nézet szerint kiégett, kihűlt, élettelen test.

(Folytatása következik.)

Dr. Kovács László polgármesternek az ideai feyvergyakorlat alól való felmentése érdekében a város kérvényt ad be.

A takarékpénztárnak és a gömörmezei nép- és iparbanknak a városi köztisztviselők javára tett adományokért a közgyűlés köszönetet mondott.

Perecz Gyulának a szegények intézetébe való felvételét elhatározták, s a városi házi-, adó- és gyámpénztár 1907. évi I. negyedévi vizsgálójáról szóló polgármesteri jelentést a közgyűlés tudomásul vette.

Még Frank Ákos itteni illetőségét tagadták meg s a „Magyar Országház” című drága mű előfizetését is szükségtelenné mondta ki a közgyűlés, mely a huszonhárom tárgy elintézése után véget ért.

Színház.

Mezey Kálmán szinigazgató társulata a lefolyt héten élénk pártolás mellett működött, s az e heti előadásokkal a közönség is, az igazgató is meg lehetett elégedve. Általában szólva a legutóbbi előadásokról, magasan kiemelkedett a „Tolvaj” és a „Vig özvegy” előadása, melyekbe a szereplők teljes igyekezetüket és legjobb tudásukat öntötték bele. Előbbi darabban a társulat egyik kitűnő ereje: Komlós Ilonka, szép tehetségű, rutinirt hősnő, utóbbiban Lévy Margit, a társulat sikkes és rokonszenves primadonnája excellált.

Közönség minden este szép számmal volt, s a jelzett két estén valóságos „theatre parée” képét láttuk.

Örömmel konstatáljuk, hogy lassanként a női nagy kalapok korszaka is letűnik, s a hölgyek lehetővé teszik, hogy a mögöttük ülők a szinpadra lassanak, a mi helyén is van, mert ma már mindenütt kalap nélkül jelennek meg a néző tere, de azért kifogásolni való is akad bőven. Egyszer a karzati publikum neveltségének bosszantja a hallgatóságot, másszor a zenekar tagjainak felvonás alatt a közönség előtt való botorkálása hat zavarólag. De ezek mellett a szereplőkhöz is van egy-két szavunk. Például nem mondható izléses dolognak, mikor egy hölgy a táncos karban lejtve teljes rózsaszínű kosztümhöz kék harisnyát húz. A „Vig özvegy”-ben pedig a második felvonásban előforduló szép komoly részlet — Vilita dalánál — a különben igen ügyes komika tulajdonság mókáival neveltségessé teszi.

Ezek többnyire kicsinyes dolgok, de a tuzásra és hibákra fel kell hívni a figyelmet.

A színházon kívül eső dolog pedig, mit fel kell említenünk — az, hogy a közönség minden este sötétben bandukol baba, ugy, hogy ma-holnap e miatt is megcsappan a színház látogatók száma.

Áttérve az előadásokra, felemlítjük, hogy szombaton és vasárnap a „Koldus gróf”-ot játszották mindkét este szépszámmal közönség előtt. A czimszerepet első este Szilágyi Aladár, második este Szalma Sándor játszta. Előbbinek e szerep nem való, de azért igyekezett helyét megállni, s legalább mondani valóját tudta. Szalma inkább alkalmas a „Karinsky Bogumil gróf” szerepére, de ő meg teljesen tájékozatlan volt, s egy nézett ki, mintha csak „beugrott” volna. Jessi szerepében is ketten versenyeztek a babéért. Első este Lévy Margit, második este Fenyvessi Olga. Mindketten jól játszottak, de a mérleg határozottan Lévy Margit javára billen, ki temperamentummal és sok közvetlenséggel játszott. Kellő hangja egyiknek sincs, de ügyes játékkal mindkettőt sikert arat. Fenyvessi Olga is csinos megjelenésű, kedves énekesnő, kitől még sokat várhatunk idővel. Várady a lapszerkesztő szerepében ügyeskedett, Kertész Sándor szintén tehetséges színész, ki mint rendőrfőnök egészen jó alakítást mutatott be. „Malonát” Kuthy Janka a társulat jó hangú coloratur énekesnője játszta, ki igen jól énekel, de játéka még a kezdet és gyakorlatlanság jeleit mutatja. Ő és Füredi Ferike, kinek szintén jó hangja van, a kezükkel nem tudnak eléggé bánni, s mozdulataik kissé modorosak. Ez azonban — erősen hisszük — idővel előnyösen meg fog változni. Erdőssy Károly (Slippel) szintén oszlopos tagja a társulatnak. Tehetséges, jó színész, nagy hibája, hogy minden szerepében egyforma, monoton hangon, szinte keneteljesen beszél, s szavát alig érteni. A rendőrfőnökkel való együttes jelenése igen sikerült. Még Papp Erzsébet említendő meg, ki a komika szerepében mindig élénk derűtséget kelt. Rajz Irénke és Margit kecsesen táncoltak, szép tanzukat megújrázták. Első este Szilágyi a fiával való találkozás jelenetében remekelt.

Hétfőn, 8-án a „Mádi zsidót” ismételték zónaelőadásban zsufolt ház előtt, mely lelkesen tapsolta Szilágyi Aladárt és Margittay Gyulát, a társulat két kiváló tagját, továbbá Lévy Margitot, Erdőssyt, Koncz Mihályt és Szalma Sándort, kik a főbb szerepekben élvezhető alakítást mutattak be.

Kedden, folyó hó 9-én a „Tolvaj” című színművet adták szépszámmal és válogatott közönség előtt. A tetszeni vágyó nő megtévelyedése ez idegfeszítő darabban markans vonásokkal van festve, s egy tehetséges színészpárnak igen hálás tere nyílik arra, hogy a Voysin Richard és Voysin Marie Louise szerepében összes tehetségeit ragyogtassa. E két szereplő szinte viszi magával a hallgatóságot, minden szavukra feszült figyelemmel hallgat a publikum, várakozásteljesen lesi mozdulataikat, s mire a darab közmegelegedésre véget ér, fáradt idegzettel ki-merülve oszlik szét a publikum. Az előadás kitűnő volt. Komlós Ilona a főszereplő hölgy teljesen ki tudta használni a hatásos darab összes előnyeit és sikere olyan volt, a milyet szinpadunkon régen láttunk, s melyért méltán gratulálhatunk egy fiatal színésznőnek, mint a direktornak kitűnő aquisitionisjára. A Legarde-al (Szalma Sándor) kaczerán enyelgő, s a férjével szemben hízkelődő, majd porig alázott nő a darab minden fázisában kitűnő volt, hanghordozásával, erőteljes kitéréseivel, gördülékeny előadásával teljesen lekötötte a figyelmet, izléses, csinos toilettjei tetszetek, s nem egyszer nyílt színen frenetikus tapssal honorálta a közönség a tehetséges színésznőt méltó partnerével Margittay Gyulával együtt, kinek szintén ez este volt első ízben alkalma, hogy tehetségét valójában bemutassa. A féltékeny s feleséges lopása folytán dühében szinte tomboló férj kétségbeesését sok közvetlenséggel és hatásosan mutatta be.

A két kiváló szereplő különösen a második felvonásban — mely a darabnak ugyszólván lelkét képezi —

érte el a siker superlatívusát. Ezt a felvonást ketten játszásk végig, — a legnagyobb fokra csigázva az idegek izgatottságát — s ezt az egymásután következő hatásos jeleneteket mindketten mestérien játszták meg; a felvonás után elemi erővel tört ki a taps, háromszor is a lámpák elé hivta őket a lelkes közönség. A többi szereplők is derekasan megállták helyüket Erdőssy mint Legarde Raymond a kétségbeesett apát jól ábrázolta, Szilágyi Aladár Zambault, Szalma Sándor Legarde Fernandé, Füredi Ferike Legarde Izabella szerepében igen dicséretesen járultak hozzá az est sikeréhez.

Szerdán, folyó hó 10-én Lehár kitűnő operettje a „Vig özvegy” került színre. E fűtőbemaszó zenéjű operette, mely mindenfelé hódít, a mi kis szinpadunkon persze csak amolyan miniature-előadásban kerülhetett színre, mert hát a hozzá való díszletek hiányzanak, hely sincs a szinpadon, de egy kis fantáziával ellehet képzelni a kiállítás, mert egyébként a darabot egészében, kihagyás nélkül játszták. A darab központja a vig özvegy és Daniló gróf, kik a főszereplők, a többi szinte epizód szerep. Lévy Margit a pajkos özvegy szerepében egyik kiváló alakítását mutatta be. Gracziózus előadásával, sikkes mozdulataival, érzésteljes dalaival jól megérdemelt tetszést aratott. Minden egyes énekszámát sok bensőséggel adta elő, s meglátszott, hogy a szerepet tanulmányozta. Általában el kell ismerni, hogy minden szerepében alaposról tesz tanúságot, s a Glávári Hanna megjátszása is meggyőzőt bennünket arról, hogy Lévy Margit tehetséges, kellemes és igen ügyes primadonna. Szalma Sándornak Daniló szerepében szerencsés estéje volt. Jól játszott, s bár egyszer-kétszer distonált, énekszámai is jók voltak. Erdőssy Károly a nagykövet, Kuthy Janka a felesége szerepében, Várady mint Rosillon, Kertész pedig mint Cascada tűnt ki. Nyegus szerepében Szilágyi jeleskedett. Papp Erzsébet, Gáspár és Füredi Feriken kívül Rajz Irénke tűnt ki. Utóbbi igen ügyesen táncolt.

Csütörtökön, folyó hó 11-én egy kaszárnyai frivol darab: „Gyöngyélet” énekes bohózat került színre, melyben Papp Erzsébet, Lévy Margit, Kertész Sándor, Erdőssy Károly, Várady, Szilágyi Aladár, Komlós Ilonka, Füredi Ferike és Nagy Irénke, de különösen Margittay Gyula tűnt ki jó játékkal. Az előadás általában jó volt, s a szereplők igyekeztek a sikamlós helyeken diszkrétül megoldani feladatukat. Kertésznek különösen jól sikerült a frivol részletek tapintatos „enyhítése”. Közönség ez este is szép számmal volt.

Pénteken zónaelőadásban a „Koldus grófot”, szombaton a „Vig özvegyet” ismételték.

Hirek és vegyesek.

Személyi hír. Bornemisza László alispánunk a mai nap folyamán érkezik haza Rozsnyóról, hol egy hétig az ottani sorozáson, mint polgári elnök távol volt. E hivatalos kiszállása alkalmával baleset érte alispánunkat, a mennyiben midőn Berzétén a vonattól Hámos László kastélyába hajtatott, kocsija a nagy sötétségben véletlenül felborult. Szerencsére azonban a lovak rögtön megálltak, s így alispánunknak csekély bőrhorzsoláson kívül egyéb baja nem történt. Örömmel adjuk közre e hírt, mert mindenki örül, hogy közserzetnek és tisztelnek örvendő alispánunknak nagyobb baja nem történt.

Egyházmegyei hírek. A rozsnyói egyházmegyében a következő változások történtek: Farkas Kálmán Krasznahorkaváraljáról Liczere adminisztrátornak küldetett. Béres János Mátranovákrol Krasznahorkaváraljára, Kaszaniczky Ödön Putnokrol Mátranovákra, Balog János Kisterennéről Putnokra, Herczegh József Losonczról Kisterennére, Traum Peter Nagyszuháról Losonczra, Mázik László Várgedéből Nagyszuhára, Kemény Dezső Vilkeről Várgedére, Frits Ferencz Fülekpüspökiből Vilkére, Mihalovics Gyula Korompárol Fülekpüspökibe, Erm József Szomolnokrol Korompára, Steidl Ferencz Litkéről Szomolnokra, Sarlós János Divényből Garamszécsre, Golda József Csetnekről Divénybe, Laurincz József Söregről Csetnekre, Novák Imre Egyházasszabtra helyeztettek át segédlelkési minőségben. Golda Nándor Garamszécsről Murányhútra küldetett adminisztrátornak.

Avatás. Pazár Andor csizi fürdőorvos fiát: Pazár Lászlót f. hó 13-án avatták orvos-tudorrá Kolozsvárott.

Halálozások. Vármegyénk egyik előkelő uri családjának neszora: felsőkubini és deménfalvi Kubinyi Kálmán, — Kubinyi Géza volt orsz képviselő atyja — f. hó 4-én 85 éves korában, boldog házassága 58-ik évében Gömörszékáron elhunyt. 6-ikán nagy részvét mellett temették el a tisztos öreg úr hült tetemét a gömörszékárosi sirkertben.

Osskó Lajos földbirtokos, vármegyei bizottsági tag, a ráhói róm. kath. egyház gondnoka és felejtetetlen emlékü jölteveje f. hó 7-én, életének 85-ik évében elhunyt. A megboldogult fiatalabb éveiben tevékeny részt vett a vármegyei életben. Sok jót tett a hozzáfutókkal, s valóságos atyja volt a szegényeknek. Temetése f. hó 9-én volt. Holttestét a rokonok és jóbarátok nagy részvétele mellett helyezték el a varbóci sirkertben örök nyugalomra.

Pongó Lajos kismartoni adóhivatali ellenőr Erzsike nevű egy éves kis leánya f. hó 8-án itt meghalt, 10-én nagy részvét mellett temették.

Közgyűlés. A rimaszombati fogyasztási szövetkezet évi közgyűlését ma — vasárnap — folyó hó 14-én délután 1/2 3 órakor tartja a vármegyházán, a régi pénztári helyiségben. E közgyűlés feltétlenül határozatképes.

Hivatalos órák változása. A nagyközönség tájékoztatása érdekében tudatjuk, hogy a rimaszombati kir. pénzügyigazgatóságnál, valamint a mellé rendelt számvevősnél folyó évi május hó 1-től kezdve szeptember hó végéig terjedő időre nézve a hivatalos órák tartama délelőtti 7 órától délutáni 1 óráig terjedő időben állapított meg.

A fémárú és zománc-gyár ügyében f. hó 8-án volt dr. Kovács László elnöklele alatt nagy érdeklődés mellett az értekezlet, melyen a gyár megalapítását kimondták és az alapszabályok elkészítése és az alapítási előmunkálatok végzése céljából dr. Kovács László elnöklésével egy bizottságot küldtek ki, melynek tagjai: ifj. Süteő István, Ruttkay Jenő, Braun Zsigmond, dr. Ceiner Miksa, Grosinger Miksa, Percsa Samu, Zsuffa

Kálmán, Tóth Béla, Reinitz Zsigmond, Biess Elemér, Varga Lajos, Varga Endre és dr. Törköly József.

Halálozás. Egy élte javakorában, közszeretben és becsülésben állott buzgó tagja vármegyénk orvosi karának: dr. Tóthy János — városunkbeli születésű, jolsvai lakos húnvt el folyó hó 10-én Budapesten — mely gyászba borítva családját, szerető hitvesét és kis fiát. A haláleset hírért mély megrendüléssel és őszinte részvételt vettük, mert az elhunyt hosszú időn át élt városunkban, társas életünk kedves, rokonszenves tagja volt, ki e mellett a szenvedő emberiség érdekében rendkívül sokat, fáradhatlanul és lelkesen buzgólkodott. Orvosi diplomája megszerzése előtt a helybeli közkórháznál működött, majd ragályi körorvos volt, később Jolsvára választották meg körorvossá, s ez állásában tette le a tisztai orvosi vizgát, s ekkor a volt főispán kinevezte a nagyrőzei járás tisztai orvosává. Állását sok ügyeszeretettel, lelkiismeretesen töltötte be, s e mellett széleskörű orvosi gyakorlatot folytatott, s a jolsvai honvédségnél az egészségügyi teendőket teljes igyekezettel és tudással látta el. Az orvostársadalmi és tudományos kérdések megbeszélésében mint az orvossággyógyász-egylet buzgó tagja, élénk részt vett, s az orvosszövetség választmányi tagja is volt, ki kartársai érdekében mindenkor készséggel működött. Orvostársai mint igazán derek, jó kollegát igen szerették, a betegek pedig humánus, jó bánásmódja és biztató modora révén is bizalommal fordultak hozzá. A társaság egészséges jó humoráért, eleven, derült gondolkodásmódjáért és nyílt őszinteségeért szerette, becsülte, s korán elhunyt felett méltán fakad igaz, őszinte részvét. A közügyek iránt mindig melegen érdeklődött, s mint törvényhatósági bizottsági tag még a legutóbbi közgyűlésen is jelen volt. Jolsva város ügyeit pedig egy a szíven viselte mindig, mintha azok egész egyéniségével összeforrottak volna, pedig Jolsva csak második hazája volt neki. De megbecsültek, szerették őt, s ő meglehetősen viszonzta azt a nagy jóindulatot, melyet rokonszenves egyéniségével és buzgó működésével magának biztosítani tudott. Csak néhány napig volt beteg, súlyos bélbajt kapott, melylyel folyó hó 10-én mütét végett Budapestre szállították. Azonban állapotára máris ekkor válságos volt, s a mütét után teljesen reménytelenné vált. Az nap éjjel 48 éves korában a hatalmas, erős ember, kiből egy nagyon hosszú élet nézett ki, kisenvedett. Halála hírére a vármegyházán kitűzték a gyászalobogót, s a vármegye tisztikara elhunyt tisztársára ravatalára hatalmas koszorút helyezett. Kihült tetemét folyó hó 12-én Budapestről városunkba szállították, s délután 5 órakor helyezték örök nyugalomra. A temetésen a helybeli orvosok testületileg jelentek meg dr. Löcherer Tamás orvosszövetségi elnök és dr. Meskó Miklós alelnök vezetésével, s a ravatalra a gömörvármegyei orvos-gyógyász-egylet szép koszorút helyezett „Kegelete és őszinte részvéte jeléül.”

A vármegyei tisztikar is testületileg vett részt a végtisztességtelven, melyen városunk értelmisége is nagy számmal jelent meg. A jolsvai m. kir. honvédtisztikar is adott koszorút „Szeretete és tisztelete jeléül.” A pályaház környékén, s a ravatal körül nagy résztvevő közönség gyűlést tartott. Az e nékar megkötött gyászda után Szalóczy Dániel ev. ref. lelkész mondott szívhöz szóló imát és gyászbeszédet, mely után a koszorúkkal fedett érezkoporsót a gyászkoosira helyezték, s a menet kivonult a temetőbe. A sírnál a vármegye tisztikara és közönsége nevében Komáromy István tb. főszolgabíró mondott megleghangu, bensőségteljes búcsúbeszédet, melyben az elhunyt tisztárs működéséről szólt nagy elismeréssel. A beszéd után elhantolták a koporsót s a gyászoló közönség mély megilletődéssel s őszinte részvétellel oszlott szét. A mélyen sujtott család a következő gyászjelentést adta ki: „Özv. dr. Tóthy Jánosné szül. Lovcsány Etelka mint neje, fiával: Janesikával; nővérei: Tomesz Lajosné szül. Tóthy Zsuzsanna férjével, özv. Török Istvánné szül. Tóthy Julianna gyermekeivel; anyósá: özv. Lovcsány Sámuelné szül. Vermeze Erzsébet; sógorneje: Medveczky Sándorné szül. Lovcsány Aranka férjével és gyermekeivel; sógora Lovcsány Dezső a maguk és a nagyszámú rokonság nevében fájdalommal velt szívvel jelentik a szerettt férj, gondos jó apa, testvér, vő, sógor és rokon Dr. Tóthy Jánosnak megyei járási orvos, Gömör- és Kishontvármegye bizottsági tagjának tevékeny élete 48-ik és boldog házasságának 15-ik évében Budapesten, 1907. évi április hó 10-én éjjel történt csendes elhunytát. A megboldogult hült tetemét 1907. évi április 12-én, délután 5 órakor Rimaszombatan, a vasuti pályaudvarról fognak az ev. ref. egyház szertartásai szerint a rimaszombati sirkertbe örök nyugalomra helyeztetni. — Legyen emléke áldott!”

A gömörvármegyei orvosgyógyász-egylet és orvosszövetség f. hó 13-ikán testületileg jelent meg a bánattól megtört gyászoló özvegy előtt, s az egylet és szövetség őszinte fájdalomt és igaz, mély részvétét dr. Löcherer Tamás elnök tolmácsolta, melyért az özvegy meghatva mondott köszönetet.

A rimaszombati ipari hitelszövetkezet. Nagy jelentőségű esemény színhelye volt április 7-én a polgári olvasókör, a mikor falai közt megalakult az ipari hitelszövetkezet. Iparosaink ezen önkéntes tömörülése forduló pontot jelez a pangásnak indult kisipar terén, mert a szabadabb mozgást gátló erőgyengeség a kölcsönös bizalomra s a vállvetett munkára állapított ezen üdvös intézményben hatalmas támogatóra talált, mely okos s körültekintő vezetés mellett városunk kisipari életére kiszámíthatatlan előnyökkel fog járni. A gyűlés délelőtti 10 órakor vette kezdetét s Varga Lajos ipartestületi elnök nyitotta meg, vázolván a nap jelentőségét s üdvözölve a gyűlésen megjelenteket. Ott voltak: dr. Bernát István országgyűlési képviselő, a miskolczi kereskedelmi és iparkamara képviselője dr. Sugár Ignác titkár, az országos központi hitelszövetkezet képviselője dr. Horváth János aligazgató, Rimaszombati város képviselője dr. Kovács László polgármester, Medveczky Sándor, Ceinke István, Percsa Samu, dr. Gyürky Pál, dr. Törköly József stb. Az elnöki megnyitó után dr. Bernát István kitartásra, szorgalomra s kölcsönös bizalomra buzdító beszédet, majd dr. Sugár Ignác kamarai titkár ajánlotta az iparosok figyelmébe az új intézményt, jelezve, hogy az Miskolczon mily fényes eredményeket tud már most is felmutatni. Miután még dr. Kovács László polgármester mondott köszönetet a vendégeknek a rimaszombati iparoság ügyének felkarolásáért. Dr. Horváth János aligazgató behatóan ismertetvén az új

intézmény feladatát és működése módját, hozzáfogott a hitelszövetkezet formai megalakításához. A jegyzőkönyv vezetésére dr. Törköly József, a hitlesítésre dr. Kovács László és Varga Lajos kérétek fel. Megállapították, hogy az alapszabály tervezetét 125 tag irta alá 208 üzletrészesel. Azután határozatilag kimondták, hogy a hitelszövetkezet, mint az országos központi hitelszövetkezet tagja határozatlan időre megalakul. Egy üzletrész 100 korona, mely 4 éven át 2 koronás havi részletben fizetendő. Majd dr. Horváth János aligazgató az igazgatóságba Percz Samu városi árvászként előadót, a felügyelő-bizottságba dr. Kovács László polgármestert kinevezvén, a közgyűlés a választásokat ajtette meg. Megválasztották az igazgatóságba: Czinke István, id. Rábely Miklós, Tóth Béla, Zsuffa Kálmán, Varga Lajos, Varga István, a felügyelő-bizottságba: Szabó István, Stolcz Zsigmond és ifj. Lengyel Pál, a bíráló-bizottságba: Soós Ferenc, Kukla István, Horváth György, Makovics Lajos, id. Balázs József, Simon János, László János, Zemanál Ulrik, Lovass Lajos, Varga Imre, Takács László, Balázs József, Ács József, Róth Jenő, Jeszenszky Soma, Tomay Alajos, Sulik Andor, Vályi Ferenc, Szabó József, id. Uhrin János, Tarjányi Béla, Melczér Viktor, ifj. Rábely Miklós, Pitta Lipót, Benyó László, Galambos József. Ezzel a közgyűlés véget ért. Ezután az igazgatóság és felügyelő-bizottság nyomban alakuló gyűlést tartott, melyen igazgatósági elnöké Percz Samu, felügyelőbizottsági elnöké pedig dr. Kovács László választották meg. Elkészítették az alakulásra vonatkozó okmányok, s elhatározták, hogy a hitelszövetkezet működését május hó 1-én kezdi meg. Miután pénztárnokká még Kovács István kerületi betegsegélyező pénztárnok, könyvelővé Szücs László kerületi betegsegélyező pénztári titkár megválasztották, a szervezési munka véget ért. Dr. Horváth János még egyszer köszönetet mondott az összes megválasztottnak, hogy bizalmi állásukat valamennyien természetesen díjtalanul elvállalták, azután a jelen voltak a Tompa szállóba társas ebédre gyűltek össze, hol a vendégek szívélyes búcsút vettek a viszontlátásig.

Petőfi ünnep. Ennek nevezhetjük azt az igazán szépen sikerült, s minden ízében ügyesen összeállított programmal megtartott összejövetelt és hangversenyt, melyen városunk intelligenciája f. hó 10-ikén találkozó adott egymásnak a főgimnázium tornacsarnokában Diszes, szépségű közönség töltötte meg a pad sorokat, s az érkező vendégeket a nögyelet szeretetreméltó és fáradhatlan elnöknője: *Samarjay* Jánosné, figyelmes igazgatója: özv. dr. *Marikovszky* Csider Gizella és buzgó jegyzője: dr. *Wallentinyi* Dezső fogadta. A hangversenyről ezúttal csak röviden emlékezhetünk meg helyszűke miatt. — Első szám volt dr. *Törköly* László zongorajátéka. Ismerjük jól, s régóta tudjuk, hogy mestere a muzsikának, ki már sok kellemes órát szerzett ügyes játékaival. Miután ez estén a hangversenynek nemzeti jellegűnek kellett lennie, ő is előszedte a legszebb magyar népdalokat, s azokat játszta el nagy hatással. Utána dr. *Veres* Samu ült a felolvasó asztalhoz, s Petőfi szerelmei czimmet érdekes dolgozatot olvasott fel, melyben a lebbanékony szívű költőt diákkora óta mutatta be a „lángoló szerelem” terén. Sok igen érdekes mozzanatot szőtt be könnyed modorban megirt s a hölgyeknek szánt felolvasásba, mely mindvégig lekötötte a figyelmet. — Majd *Szücs* György a széphangú ref. kántor a *Törköly* László kíséréte mellett adott elő válogatott gyönyörű dalokat nagy tetszés mellett s utána *Máté* Jenőné szavalt nagy hatással több költeményt Petőfitől. Minden költemény után felharsant a lelkes taps, melylyel a publikum tetszését fejezte ki. Még *Szücs* György énekelt néhány Petőfi-népdalt, majd *Gyürky* Ilonka és dr. *Szirányi* Dezső gyönyörű magyar ruhába öltözve jelentek meg a podiumon s remekül járták el a magyar solot, melynek nézésével nem tudott betelni a közönség. — A kitűnően sikerült hangverseny után a figyelmes és páratlanul előzékeny elnökség téval kedveskedett a közönségnek. Az összejövetel szépen jövedelmezett a Petőfi ház javára, s a nögyelet vezetéségét a rendezéséért teljes elismerés és dícséret illeti meg.

Felolvasás. *Siegmeth* Károly nyug. M. Á. V. igazgató-helyettes, mint a „Keleti Karpátok” osztályának ügyvivő alelnöke folyó április hó 13-án (szombat) délután 6 órakor, a főgimnázium tornacsarnokában az ifjuság kirándulási alapja javára nagyérdékű felolvasást tartott, 146 darab vetített kép kíséretében, melyek a „*Magas Tátra*” világszép tájait mutatták be. Az érdekes felolvasáson szépségű közönség jelent meg, mely mindvégig feszült figyelemmel s élénk érdeklődéssel gyönyörködött a sikerült felvételekben.

Érdekes tárgyalás folyt le f. hó 10-én a kir. törvényszéknél, a mely tárgyalásra *Dobsina* város intelligenciája és képviselőtestülete csaknem teljes számban idézve volt. Az eset az volt, hogy nem régen *Balázs* József dobsinai tekintélyes kereskedő *Nikl* Gyula városi főjegyzőt a képviselőtestületi gyűlésben sértegette, ezért a megsértett tisztviselő pert indított *Balázs* ellen. A tanak vallomásából a sértegetési tény beigazolást nyervén, a kir. törvényszék dr. *Mészáros* István kir. ügyész vád- és dr. *Szirányi* Dezső védelme után figyelembe véve az enyhítő körülményeket, *Balászt* 200 korona pénzbírságra ítélte. Ezzel a megsértett és becsületében megtámadott főjegyző teljes elégtételt nyert.

Várgede gyógyfürdő. Vármegyénknek ezen úgyszólván elfeledett fürdője, mihamar az ország elsőrendű fürdői között foglal helyet. Ugyanis a budapesti vegykísérleti állomás vezetősége a fürdőtelepen a forrás vizét megvizsgálván, megállapította, hogy a fürdő gyógyvize a földes-vasas ásványvizek csoportjába tartozik, s összetételében a külföldi nevezetesebb ásványvizek közül a Spaai, Pyrmondi és Schwalbachi hírneves vasas vizekkel egyenértékű. A ki ismeri ezen külföldi fürdők csodás hatását, a melyeknek gyógyvize vértképző, oszlato és erősítő hatást idéz elő, csak az tudhatja igazán méltányolni, hogy a várgedei gyógyfürdő szénasavas, vasas vize mily csodás eredménnyel lesz használható a kevés vérűségben szenvedőknel, sápkórosoknál, nagyobb betegségek kiállása után megmaradt gyengeségnel, a női betegségek és azok következményeinél, méhhurutnál, idült csúzos bántalmaknál, köszvényes bajoknál stb. stb. — Tekintetbe véve Várgede gyógyfürdő dús vasas és szénasavas vízének kellemes, savanyú vizét, mely gyógyviz az ottan gyógyulást keresők által ingyen fogyasztható, a fürdőnek enyhe éghajlatát, egészséges levegőjét, a ter-

mészet szépségei által megáldott vidéket, a páratlan jó vasuti összeköttetést, a fürdő új vezetősége által már eddig is meghozott nagy áldozatot, hogy a fürdő épületét és berendezését teljesen újonnan és modernül szerelik fel, arra engednek következtetni, hogy ezen fürdő országos hírv fürdő lesz, a melynek gyógyító vizénél sok ezer és ezer ember fog enyhülést keresni.

Családi album. Ügyes és életre való eszmét talált ki özv. jólélesi *Császár* Károlyné. Családi album összeállítását és tovább vezetését tervezte ki és ajánlja a közönség figyelmébe. A dolog lényege tulajdonképen az, hogy minden családfő, vagy neje feljegyezne pontosan a család tagjainak születési, életében nevezetesebb és elhalálozási idő pontjait egy nyomtatott lapokból összeállított albumba s a mellé beilleszteni a családtagok fényképeit is. Történeti szempontból is nagy fontossággal bírna ez album, mert abba minden fontosabb momentum és leszármazás a maga idejében feljegyeztetnék és az utódok által tovább vezetnék. — Egy sikerült példány már megtekinthető *Reif* Emil fényképszéknél, ki ahoz a szükséges felvételeket és másolatokat nagy sikerrel készítette. A tervezet és előállítási költsége meg tudható özv. *Császár*nénél, ki a szükséges nyomtatványokat, bekötést stb. helyben készített. — Ajánljuk a közönség figyelmébe.

Nyugtázás. *Paál* Lajos garami járási irnok 3 koronát küldött szerkesztőségünkhez mint egy társaság gyűjtését a fehérkereszt-egylet javára. A küldött összeget midőn az egyesület nevében köszönettel nyugtazzuk, egyidejűleg közre adjuk, hogy azt az egylet pénztárnokának kezéihez juttattuk.

Panasz. A villamos világítás ellen erős kifakadással panaszkodik a közönség. A felszólalásokat nem közöljük meg, hanem arra kérjük a vezetőséget, sziveskedjék intézkedni, hogy a lámpák égési ideje betartassék, mert esténként botrányos sötétség van. Az ivlámpákat este 10 és 1/4 11 órakor oltották el f. hó 7, 8 és 11-én is s a többi lámpák is alig égtek, úgy, hogy a színházból a közönség korom sötétségben botorkál haza. Az ivlámpáknak 11 óráig kell égni, s tekintettel a színházi előadásokra, sziveskedjék a vezetőség gondoskodni jobb világításról.

A Triesti Általános Biztosító Társaság (assicurazioni generali) f. é. márczius hó 21-én tartott 75 ik közgyűlésén terjesztettek be az 1906. évi mérleget.

Abbol a ritka alkalomból, hogy az intézet ezúttal fennállásának 75 éves fordulóját ünnepli, a társaság központi igazgatósága sok ovációban részesült, melyek a világ minden részéből a legszívélyesebb formában megnyilvánultak.

Az előttünk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1906. december 31-én érvényben volt *életbiztosítási tőkeösszegek* 849.570.242 korona és 52 fillért tettek ki, és az év folyamán bevett díjak 38.682.847 korona 74 fillérre rugtak. A *életbiztosítási osztály díjtartaléka* 23.657.486 korona 07 fillérrel 232.734.149 korona 05 fillérre emelkedett.

A *tűzbiztosítási ágbán*, beleértve a *betöréses és tükör üveg biztosítást*, a díjbevétele 15.386.704.734 korona biztosítási összeg után 25.505.395 korona 14 fillér volt, miből 9.306.044 korona 45 fillér viszontbiztosításra fordították, úgy, hogy a tiszta díjbevétele 16.199.350 kor. 69 fillérre rügött, mely összegből 11.538.632 korona 29 fillér díjtartalék, minden tehertől menten, jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 103.743.787 korona 29 fillér.

A *szállítmánybiztosítási ágbán* a díjbevétele kitett 3.916.243 korona 47 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 1.676.243 korona 96 fillérre rügött.

Károkkért a társaság 1906 ban 34.650.665 korona 27 fillért folyósított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kifizetéseket, a társaság alapítása óta károk fejében 861.570.345 korona 95 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki.

A *nyereség tartalékok* közül, melyek összesen 25.014.452 korona 75 fillérre rügnak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerint *nyereségtartalék*, mely 5.250.000 koronát tesz ki, az *értékpapírok árfolyamigadozására* alakított tartalék, mely a 3.729.624 korona 17 fillér külön *tartalékkal együtt* 17.013.704 korona 71 fillérre emelkedett, továbbá felemlitendő a 160.000 koronára rügő *kétes követelések tartaléka* és az ingatlan tartalék, mely az ideai átutalással 1.119.637 korona 54 fillért tesz ki. Ezekon kívül fennáll még egy 1.471.110 korona 50 fillért kitevő *tartalék*, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatláb csökkenését kiegyenlítsé.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek elsőrangú értékekben vannak elhelyezve, az ideai átutalások folytán 270.052.078 korona 64 fillérről 292.979.592 korona 76 fillérre emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálog követelések	51.530.990 K. 74 f.
2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök	22.590.292 K. 99 f.
3. Letétmenyezett értékpapírokra adott kölcsönök	2.228.403 K. 80 f.
4. Értékpapírok	201.268.234 K. 28 f.
5. Tárca váltók	664.481 K. 84 f.
6. Részvényesek biztosított adósslevei	7.350.000 K. — f.
7. Bankoknál levő rendelkezésre álló követelések, készpénz és az intézet követelése, a hitelezők követeléseinek levonásával	7.347.189 K. 14 f.
összesen	292.979.592 K. 76 f.

Ezen értékekből 60.5 millió korona magyar értékekre esik.

Nyiltér.*)

Értesítés.

A **jolsvai takarékpénztár r. t.** igazgatósága tudomására hozza az üzletheleknek, valamint ezen pénztárnál tennállo betétek tulajdonsainak, hogy **Flentisz Andor** intézetünk főkönyvelőjének elkövetett hűtelen

*) E rovat alatt közöltekért nem vállal felelősséget a Szerv.

eljárása és bizalmasaival szemben tanusított visszaélése folytán intézetünk nagyobb mérvű kárt előre láthatólag szenvedni nem fog, így intézetünk iránt eddig tanusított bizalom megingatására alap nem lévén: üzletheleink és a betevők részéről az eddigi jóindulatot intézetünk irányában a jövőre is fenntartani kérjük.

Jolsván, 1907. április 9.

1-2

Az igazgatóság.

Valódi juh turó kapható:

Sturman Pál czégnél

Murány-Hosszurét u. p. Murányalja.

Finom valódi juh turó 100 klg.-ként 112 kor.

Pontos és gyors kiszolgálás

kis és nagy mennyiségben!

4-10

Ajánlkozás.

Alólirott tisztelettel hozom a n. é. közönségnek tudomására, miszerint a

kőműves ipar

önálló gyakorlására a jogot megszereztem, melynek alapján ajánlkozom házak javítására, átalakítására, festésére, továbbá betonozást és egyéb a kőműves ipar keretébe tartozó munkának pontos, kifogástalan és gyors elkészítésére a legmérsékeltőbb árak mellett.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyok teljes tisztelettel

Rimaszombat, 1907. márczius 20.

2-*

Czakó István,

kőműves iparos,

Lakás: Losonezi-utca 61. sz. a.

Virágkedvelők figyelmébe!

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására adni, hogy **rózsáimat** ez idén is **több új fajjal** szaporítottam, tehát ez idén már sokkal szebb és nagyobb mennyiségben kerülnek eladásra. Rózsáim mind szép egészséges erdei **vadoncokra** vannak **ojtva** erős koronákkal, minden magasságban, továbbá nyári kiültetéshez mindenféle **szőnyeg-növények, virágpalánták, csokrok és kossorúk** a legizlésebb kivitelben a legutányosabb áron kaphatók Rimaszombatban *Ferenczi-utca* 18. sz. alatt

VAMOSY SÁNDOR

mű- és keresk. kertésznel.

Kiadó vendéglő!

Csiz fürdőben a 33 szobás **Milán-nyaralóban** a vendéglő május 1 től kiadó. — Ertekezhetni lehet ugyanott.

4-4

Értesítés.

Tisztelettel hozom Rimaszombat város és a vidék n. é. közönségének, valamint az építőmester urak szives tudomására, hogy a főváros elsőrangú

szobafestő és mázoló

mestereinél több éven át mint segéd foglalatostkodtam és az ott szerzett ismereteimmel szülővárosomba visszaérkeztem és tanult mesterségemet itthon önállóan fogom gyakorolni.

Kérem ennélfogva mindazokat, kiknek akár szobafestői, akár mázoló munkára szükségük van, ajándékozni meg bizalmukkal és vegyék igénybe szolgáltatásomat; biztosítva mindenkit munkám szolid és művészi kiviteléről, valamint mérsékelt arairról.

Szives pártfogását kéri a n. é. közönségnek

Rimaszombat, 1907. április hó 10.

SCHWARCZ JAKAB,

szobafestő és mázoló-mester.

Lakásom: Kossuth Lajos-utca 11. szám.

Meghívó.

A jolsvai takarékpénztár

részvénytársaság

Jolsván, 1907. évi május hó 15-én d. u.

2 órakor, saját helyiségében tartja

rendkívüli közgyűlést,

melyre az összes t. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Tárgyak:

1. A közgyűlési elnök megválasztása.
2. A jegyzőkönyvet hitelesítő 2 tag kiküldése.
3. Vezérigazgató jelentése.
4. Főkönyvelői esetleg másodkönyvelői állás választás utján való betöltése.
5. A felügyelő bizottság esetleges kiegészítése.

Jolsván, 1907. április 6-án.

1-3

Az igazgatóság.

Értesítés.

Alólírott tisztelettel tudatom a n. érd. közön-
séggel, hogy a

várgedei gőzmalmomat

kereskedelmi őrlésre is berendeztem és **valódi házi kenyérliszt**, valamint **valódi tiszta rozslisztet** 25, 50 és 75 kilós ólomzárós zsákokban hoztam a legolcsóbb napi árak mellett forgalomba.

Rendeléseket elfogadok közvetlenül gőzmalmomban Várgedén, Rimaszombai és vidéke részére pedig **KOHN ADOLF rimaszombati** fűszer- és csemege-kereskedőnél rendeztem be raktárt.

Tisztelettel **HOFFMANN R.**
gőzmalom-tulajdonos Várgedén.

1-*

Alkalmazást nyer

előkelő jól bevezetett, az összes ágakat művelő **biztosító** részvénytársaságnál a megyében és az itteni piacon otthonos az üzletszerzésben jártas, jó megjelenésű 30 évnél nem idősebb nőtlen

fiatal hivatalnok

valamint kereskedelmi képzettségű,

gyakornok

Az állások később **nyugdíjjal** és esetleg a központonba való áthelyezéssel járnak.

Írásbeli ajánlatok, körülményes adatokkal „Szép jövő” jelige alatt **Eckstein Bernát hirdetői irodájába, Budapest, V., Mérieg-utca 12. szám** alá küldendők.

1-2

Pályázati hirdetmény.

A jolsvai takarékpénztár részvénytársaságnál (Gömör megye) megüresedett **főkönyvelői** állásra pályázat nyitattik.

A pályázni kívánók tartoznak képzettségüket, eddigi működésüket, életkorukat és erkölcsi magaviseletüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket, a jolsvai takarékpénztár részvénytársaság igazgatóságához legkésőbb **f. évi május hó 1-ig** beküldeni.

A főkönyvelő díjazása: mint alapfizetés 1200 kor., mint személyi korpótlék 5 évenként négy ízben 200 kor. ezen a téren más hasonló intézetnél eltöltött évei betudásával; lakásdíj czimén: 200 kor. nemkülönben az évi jutalék 3%-ának fizetése arányában reá eső része; esetleg jegyzői teendőikért 200 kor. fizetés.

Esetlegesen üresedésbe jöhető II-od könyvelői állás javadalmazása a következő: mint alapfizetés 1000 kor., mint személyi korpótlék 5 évenként 4 ízben 200 kor. ezen a téren más, hasonló intézetnél eltöltött évei beszámításával; lakásdíj czimén: 100 kor. nemkülönben az évi jutalék 3%-ának fizetése arányában reá eső része.

Mindkét állás után nyugdíj jogosultság jár, melyre nézve a felvilágosítás az igazgatóságnál nyerhető.

A megválasztott egy évi sikeres működés után lesz véglegesítve, s köteles fizetésével kétszeresen felérő biztosítékot készpénzben vagy állampapírokban adni.

A magyar és tót nyelv bírása szükséges.
Az állás f. évi június hó 1-én elfoglalandó.
Jolsván, 1907. április 6 án.

1-3

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

Alólírott esődtömeggondnok közhírré teszi, hogy vagyonbukott **Szeiffert Endre** tornaljai volt kereskedő esődtömegéhez tartozó tárgyak **1907. május hó 1-én d. u. 2 órakor** Tornalján a városházán zárt ajánlati után a legtöbbet ígérőnek eladatnak a következő feltételek alatt:

a) A csődleltár 1—157, 166—187, 203—214, 223—263, 267—268, 336—349, 378—384, 495—532, 534—562, 639—755, 3847—3855, 3858—3875, 3880—3903, 5531—5870, 5910—5967, 6000—6046, 6049—6056, 6103—6103, 6517—6559, 7156—7164, 7202—7212, 7299—7306, 7321—7352, 7533—7576, 7774—7802, 7813—7925, tételei alatt összeirt fűszer, főzelék, berendezés, iparos kellékek, és üvegféle áruk 5432 korona 56 fillér beszerzési árral szemben 3270 kor. 43 fillér becsértékben;

b) A csődleltár 280—335, 350—357, 385, 386, 390—481, 533, 563, 581—638, 756—3822, 3856, 3857, 3876—3879, 3904, 3916, 3934—5026, 5175—5504, 5871—5909, 5968—5999, 6047—6048, 6076—6101, 6104—6133, 6168—6516, 6560—7155, 7165—7201, 7213—7226, 7233—7298, 7307—7320, 7353—7532 tételei alatt összeirt rőfös, rövidáru, divatcikkek, játékok diszműáruk 24625 korona 66 fillér beszerzési árral szemben 14703 korona 1 fillér becsértékben;

c) A csődleltár 158—165, 358—377, 482—494, 570—580, 3823—3846, 5027—5174, 5505—5530, 6057—6075, 6134—6167, 7227—7232 tételei alatt összeirt papíráruk 747 korona 22 fillér beszerzési árral szemben 528 korona 69 fillér becsértékben;

d) A csődleltár 188—202, 215—222, 264—266, 269—272, 273, 279, 387—389, 564—569, 3917—3933, 7577—7773 tételei alatt összeirt vasáruk 673 kor. 40 fill. beszerzési árral szemben 338 kor. 37 fill. becsértékben;

e) A csődleltár 7803—7812 tételei alatt összeirt szódagyár, a hozzá tartozó felszereléssel együtt 3875 kor.

10 fillér beszerzési árral szemben 1759 korona 20 fillér becsértékben;

f) A csődleltár 7926—7942 tételei alatt összeirt butorok 681 korona 80 fillér beszerzési árral szemben 142 korona 20 fillér becsértékben.

A zárt írásbeli ajánlat megtehető az összes árukra is, a butorokra is együttesen, de megtehető külön-külön az egyes árucsoportokra is s az ajánlat beadandó legkésőbb **1907. május hó 1-ő napjának délelőtti 12 órájáig** alólírott esődtömeggondnoknál.

Az ajánlattevők tartoznak az ajánlat beadásával egyidejűleg a tömeggondnoknak térítvény ellenében készpénzben bánatpénzül átadni és pedig: az egész áruraktárra s a butorokra vonatkozóan 2500 koronát, az a) alatti csoportra 500 koronát, a b) alatti csoportra 1500 koronát, a c) alatti csoportra 100 koronát, a d) alatti csoportra 100 koronát, az e) alatti csoportra 300 koronát, az f) alatti csoportra vonatkozóan 25 koronát.

A csődválasztmány fenntartja magának a jogot,

hogy beérkezett ajánlatok felett a legjobb belátása szerint határozzon, sőt ugyanakkor és ugyanott a zárt ajánlatok felbontása után nyilvános szóbeli árverést tarthasson, vagy újabb árlejtést hirdessen.

Az elfogadott ajánlat benyújtója tartozik a vételárat és a vételi százalékot azonnal, de legkésőbb 3 nap alatt készpénzben a tömeggondnok kezéhez lefizetni, bánatpénze elvesztése terhe alatt, s az árukat csak a fizetési kötelezettségek teljesítése után veheti birtokába.

Az elszállítást vevő saját költségére és veszélyére azonnal köteles teljesíteni s a szódagyár vevője köteles a bontást és a helyiség előbbi állapotba helyezését saját költségén a vételtől számított 2 (kettő) hét alatt eszközölni.

Az áruraktár Tornalján a tömeggondnok közbejöttével bármikor megtekinthető.

Tornalja, 1907. április hó 5.

Dr. Király Kálmán,
esődtömeggondnok.

Ezen cégéről ismerhető fel azon üzletek, amelyekben **SINGER**-varrógépek árusítatnak!

Gépeink nem szorulnak ajánlatra, csak arra ügyeljünk, hogy megfelelő helyen vásároltassanak!

SINGER Co. Varrógép Részvénytársaság.

RIMASZOMBATBAN Kossuth-utca 4. sz.

FIGYELMEZTETÉS! Az összes más üzletek által **Singer** név alatt forgalomba hozott varrógépek egyik régebbi szerkezetünk után készültek, amely újabb családi gépeink mögött szerkezetben, szolgálati képességben és tartósságban is **messze elmaradtak!**

A Csizi Jód-Brom-Forrás Fürdő-Részvénytársaság

folyó 1907. évi rendes közgyűlését

május 1-én, d. e. 10 órakor Csizben, az igazgatósági épület nagytermében fogja megtartani.

A gyűlés tárgyai lesznek:

1. Igazgatósági jelentés.
2. Felügyelő-bizottsági jelentés.
3. Az igazgatóságból kilépő tagok helyének választás utján betöltése.
4. Indítványok.

A fentebb megjelölt helyen és időben tartandó közgyűlésre a részvényes közönséget tisztelettel meghívja:

Csíz, 1907. április hó 11.

az Igazgatóság.

Tartozik. 1906. évi mérleg. — Veszteség- és nyereség-számla. Követel.

		korona		f.				korona		f.	
Veszteség:						Nyereség:					
Iroda-költség számlán . . .	752·95	3855	15	Jód-viz számlán	9079·44	30207	47	Fürdőüzleti számlán	10876·69	30207	47
Kölcsön-kamat számlán . . .	3102·20			Gyógyhelyilleték és zenedij-számlán	8462·86						
Igazgatási költség számlán . .	9470·16			Bérszobák számláján	1038·08						
10% leírás alapszabályok értelmében 2635 korona 25 fillér után.				Vendéglő számláján	579·30			Izzasztó pokrócz-számlán	171·10		
Épületek számláján 40%	1054·10			Összesen :		30207	47	Összesen :		30207	47
Felszerelések számláján 40% . .	1054·10										
Ingóságok számláján 20%	527·05										
Mérleg-számlának a tiszta nyereségért	14246·91	26352	32								
Összesen :		30207	47								

Tartozik. Mérleg-számla. Követel.

		korona		f.				korona		f.	
Vagyon:						Teher:					
Készpénz	19877·05	631417	24	Alaptőke a múlt évi maradvánnyal	5823	631417	24	Gyógyforrások értéke	426742·68	559064·—	
Gyógyforrások értéke	426742·68			Rimaszombati tak.pénztár	58013·23						
Telkek értéke	25536·70			Molnár József R.-szombat	93·10						
Épületek értéke	82021·04			Veszteség- és nyereség-számla	14246·91						
Üvegház értéke	813·52			Összesen :							
Felszerelések értéke	46467·63										
Ingóságok értéke	28926·42										
Befektetés Horváth telken	1032·20										
Összesen :				631417	24			Összesen :		631417	24

Csíz, 1906. december 31.

Csizi Jód-Brom Forrás Fürdő-Részvénytársaság.
Glós s. k., vezérigazgató.

Triesti Általános Biztosító Társaság

(ASSICURAZIONI GENERALI)

BUDAPEST, V., Dorottya-utca 10. szám.

A „Közgazdaság” rovatban közöljük a *Triesti Általános Biztosító Társaság*

a legnagyobb, leggazdagabb és legrégebbi biztosító intézetünk

mérlegének főbb számadatait. Teljes mérleggel a társaság mindenkinek, a ki e czéltől hozzá fordul, a legnagyobb készséggel szolgál.

Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítmány-, üveg-, betöréses-lopás- és harangtörés és repedés elleni biztosításokat. Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a „Magyar jég- és viszontbiztosító r.-t., valamint baleset elleni biztosításokat az „Első o. általános baleset ellen biztosító társaság” számára.

A rimaszombati főügynökség:

Kohn Albert és Láng Vilmos.